

Mal for utdanningsplaner i Helse Vest

Utdanningsvirksomheten skal sørge for at utdanningen av legespesialister skjer innen faglige forsvarlige rammer og på en måte som sikrer tilstrekkelig kvalitet og gjennomstrømning i utdanningsløpet. Det skal lages en **overordnet utdanningsplan** for den enkelte spesialitet som angir hvordan virksomheten vil sikre at leger i spesialisering kan oppnå læringsmålene. Formålet med den overordna utdanningsplanen for hver av spesialitetene er å beskrive oppbygning og rekkefølge for hele utdanningsløpet i spesialiteten, inkludert spesialiserings-/suppleringsstjeneste.

Forskriften stiller tydelige krav til hva utdanningsplanen skal inneholde. Helse Vest har laget en mal for hvordan utdanningsplanen skal utformes. De ulike planene vil bli publisert på Helseforetakenes nettsider og vil være tilgjengelige for 1) spesialitetskomiteene som skal godkjenne og vurdere utdannings-virksomhetene og 2) for LIS som skal søke jobb.

Utdanningsplanene skal oppdateres årlig.

Utdanningsplan spesialitet Endokrinologi HUS

Publisert juni 2019

Beskrivelse av utdanningsvirksomheten

Endokrinologisk seksjon driv poliklinikk, dagbehandling og fra og med 01.01.18 ansvar for 5 senger ved en sengepost man deler med Nyremedisinsk seksjon. I tillegg driv Seksjonen og har fagansvar for Poliklinikk for overvekt som behandler både barn og voksne. De fleste pasienter med hormon sykdommer utredes og behandles i poliklinikk eller på dagposten mens et mindretall blir innlagt ved seksjonens sengepost. Det er pasienter med nyoppdaget diabetes, vanskelig regulerbar diabetes, diabetes med alvorlige langtidskomplikasjoner, diabetes komplisert av andre sykdommer, ulike endokrinologisk sykdommer hvor tilstanden krever sykehus opphold som behandles ved sengeposten.

Seksjonen polikliniske aktivitet omfatter diabetespoliklinikk, diabetes fotpoliklinikk med medvirkning av plastikkirurg, karkirurg, ortoped, ortopediingeniør, hudlege og infeksjonsmedisiner, samarbeider med Poliklinikk for gravide ved Kvinneklinikken om behandling av gravide med ulike typer diabetes.

Ved poliklinikken for øvrig utredes og behandles pasienter med overvekt, hyperthyreose, hypothyreose, hypofyse-/binyrepatologi, hyperkalsemi, høyt blodtrykk, multiendokrine neoplasier, hyperandrogenisme hos kvinner, osteoporose og andre mer sjeldne tilstander innenfor fagområdet. Man behandler hyperthyreose med radiojod i samarbeid med scintigrafilaboratorium ved Radiologisk avdeling.

En av overlegene ved seksjonen har til enhver tid et overordnet ansvar for sengeposten, en annen for dagavdeling og poliklinikk. Seksjonsoverlegen har et overordnet ansvar for organisering av legearbeidet på seksjonen og deltar fast på poliklinikken, posten og dagavdeling etter behov. Ny henvisninger vurderes av seksjonsoverlegen eller en av overlegene ved Seksjonen.

Leger i spesialisering i endokrinologi deltar i arbeidet i poliklinikken, i dagenheten og på sengeposten. LIS veiledes av seksjonens overleger, i poliklinikken er an av overlegene til enhver tid fristilt til å veilede LIS. Utdanningskandidatene vil til enhver tid ha selvstendig virksomhet på poliklinikken med minst 6 timer i uken og vil ta hånd om pasienter med ulike hormon sykdommer. I starten av utdanningen vil oppgavene dreie seg om enklere problemstillinger innen diabetes og stoffskiftesykdommer men ettersom kompetansen innen endokrinologi øker vil LIS se pasienter med mer kompliserte og sjeldne diagnoser.

LIS deltar i 11-delt felles forvakt ved Medisinsk avdeling som er organisert slik at det er to LIS til stede i vaktordningen hele døgnet. Døgnet deles i to med et vaktperiode som går fra kl 08-16 og en som går fra 16-08. LIS i forvakt tar imot pasienter med ulike indremedisinske problemstillinger som legges inn som øyeblikkelig hjelp og i tillegg følger de opp innlagte pasienter i sengepostene ved Medisinsk avdeling.

Seksjonen behandlet i 2018 om lag 400 innlagte pasienter, og 300 dagpasienter og hadde omlag 13000 polikliniske konsultasjoner.

Endokrinologisk seksjon har 7-delt seksjonert bakvakt ved Medisinsk avdeling med ansvar for øyeblikkelig hjelp innleggelse innen endokrinologi, innlagte pasienter ved endokrinologisk sengepost og tilsyn til pasienter med hormonsykdommer og metabolske forstyrrelser ved øvrige enheter i sykehuset.

Opplæring av pasienter med ulike hormon sykdommer og deres pårørende er en del av seksjonens aktiviteter. LIS deltar i dette arbeidet når de har opparbeidet seg nødvendig kompetanse innen ulike felt i endokrinologi.

Det er god tilgang på alle sentrale tidsskrifter innenfor generell indremedisin og endokrinologi. Det er elektronisk tilgang til up-to-date for alle ansatte

Beskrivelse av utdanningsløpene

Utdanningen begynner med fokus på de mest vanlige hormon sykdommene, diabetes type 1 og 2, stoffskiftesykdommer og forstyrrelser i kalsium metabolisme. Arbeid med mindre vanlige hormonsykdommer begynner når LIS har opparbeidet seg en viss kompetanse på de mest vanlige kliniske oppgavene i endokrinologi. Seksjonen har møter i Diabetes teamet hver uke hvor LIS deltar og kan ta opp sine pasienter til diskusjon. Det er og ukentlige møter hvor man diskuterer pasienter med andre endokrinologiske problemstillinger hvor LIS deltar og tar opp sine pasienter.

Seksjonen har faste møter hver 4. uke hvor LIS deltar, for tverrfaglig vurdering av pasienter med hypofysesykdommer med deltakelse av endokrinologer, nevrokirurger og nevrologer og binyresykdommer og kalsium forstyrrelser med deltakelse av endokrinologer, endokrin kirurger og radiologer med spesialkompetanse på binyreradiologi.

Introduksjon av nye LIS

Nye LIS introduseres i avdelingen på følgende måte:

1: Skriftlig introduksjonsinformasjon sendes ut på forhånd

2: Introdag:

- Felles møte med Avdelingsdirektør
- Administrativt mottak ved medisinsk sekretariat. Kort omvisning i avdelingen og utdeling av ID kort, klær.
- Møte med seksjonsoverlege og omvisning i seksjonen.

3: Tidlig medarbeidersamtale og tildeling av veileder.

- Tildeling av kurspakke nyansatte (Introkurs IKT. aHLR kurs)
- Tildeling av avdelingens generelle kurspakke for regelmessig gjennomføring (Brannvern, IT sikkerhet, hygiene)
- Tildeling av aktuelle kompetanseplaner i lis utdanningen

4: Utforming av individuell utdanningsplan sammen med veileder.

Supervisjon, veiledning og faglig utvikling.

I det kliniske arbeidet er det lagt opp til supervisjon av tilstedeværende overlege på sengeposten og i poliklinikken er en av overlegene fristilt til å supervisere LIS når de har poliklinikk. Veiledning er lagt inn i arbeidsplanen minst en time hver måned. I tillegg kommer diskusjon av egne og andre sine pasienter i dertil avsatte møter i diabetes teamet og andre pasientmøter. Hypofyse- og binyremøter er organisert som MDT møter med deltakelse fra samtlige sykehus i Helse-vest og hvor LIS deltar og legger frem pasienter. Faglig fordypning med 4 timer hver uke er lagt inn i arbeidsplanen for LIS som samtidig er fritatt fra andre oppgaver.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

Når en LIS mener at et læringsmål er oppfylt legges en kort beskrivelse inn i

Kompetanseportalen, læringsmålet signeres av LIS og meldes så automatisk opp til veileder.

Læringsmålet godkjennes så etter en diskusjon av det aktuelle læringsmålet ved veileder.

Et utvalg av læringsmål (Se sentral plan for læringsmål i Helse Bergen) godkjennes etter evaluering i evalueringskollegium i løpet av siste halvår av tjenesten. Etter at alle læringsmål er godkjent av kandidat og veileder går forløpet til godkjenning hos utdanningsansvarlig overlege.

Teoretisk undervisning

Endokrinologisk seksjon har internundervisning i diabetes 45 minutter hver uke og andre hormonsykdommer 45 minutter hver uke. Sammen med hormon laboratoriet har man teoretisk undervisning i 45 minutter hver annen uke og hver annen uke er det nasjonal videoundervisning i endokrinologi med deltakelse fra ulike sykehus i Norge. Deltakelse i denne undervisningen er lagt inn i arbeidsplanen for LIS ved Endokrinologisk seksjon.

Emnene som gjennomgås tildeles i henhold til systematisk roterende temaoversikt. Innleggene går på omgang mellom legene og LIS bidrar i stor grad. Berørte læringsmål skal defineres ved foredragenes start. Forberedelse for LIS foregår i fordypningstiden.

Tre dager i uken er det 25 minutters morgenundervisning som ledd i fellesundervisning i generell indremedisin. Ukene fordeles mellom de indremedisinske seksjonene ved Medisinsk avdeling, Lungeavdelingen, Hjerteravdelingen og Mottaksklinikken, hver 8. uke inneholder relevante tema for spesialiteten i endokrinologi.

Felles kompetansemål (FKM)

Felles kompetansemål er tildelt som plan i felles kompetansemødule.

Teoretisk undervisning under temaene Etikk, Kvalitet og pasientsikkerhet, Livverkt, pasient og brukermedvirkning, systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse dekkes inn i obligatorisk administrasjon og ledelseskurs.

Opplæring av pasienter og pårørende er en del av det daglige arbeidet for utdanningskandidatene, spesielt gjelder det den polikliniske virksomheten. Kandidatene medvirker aktivt på seksjonens LMS kurs, gjennom hele utdanningsforløpet. Temaer som pasient og pårørende opplæring, samhandling, kommunikasjoner, kunnskapshåndtering og forskningsforståelse dekkes videre inn gjennom internundervisning og veiledning og eventuell gruppeveiledning.

I samråd med seksjonsleder og veileder tildeles alle LIS en konkret oppgave innen kvalitetssikring- / forbedring- / pasientsikkerhetsarbeid.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Utdanningsutvalget har tre medlemmer, to overleger hvor den ene er utdanningsansvarlig og en LIS. Utdanningsansvarlig overlege har doktorgrad, har 100% stilling ved Endokrinologisk seksjon og deltar i seksjonens bakvaksordning.

Forskning

Endokrinologisk seksjon har stor forskningsvirksomhet, innen binyresykdommer og diabetes. LIS inviteres til deltakelse i forskningsarbeidet som foregår ved seksjonen. Endokrinologisk seksjon har fast ansatt 10 leger med doktorgrad som alle deltar i trening og undervisning av LIS. Seksjonen har klinisk kompetanse innen ulike felt i endokrinologi, LIS får trening i klinisk arbeid med alle de pasientkategorier som faller inn under spesialiteten i endokrinologi.

Individuell utdanningsplan

Ved tilsetning vil det utarbeides en individuell utdanningsplan for LIS, som viser hva LIS skal gjennomføre (læringsmål, læringsaktiviteter og læringsarenaer), basert på hvor i utdanningsløpet LIS starter. Den individuelle utdanningsplanen utarbeides av LIS i samarbeid med veileder og evt. utdanningsansvarlig overlege. Planen skal godkjennes av leder.

Simulering og ferdighetstrening

Simulering og ferdighetstrening gis i forhold til hjerte-lungeredning, respirasjonsstøtte, behandling av sepsis, akutte mage- tarmlødnings og behandling av diabetisk ketoacidose og hyperosmolær hyperglykemi.

Tillitsvalgte

Yngre legers forening har tillitsvalgt ved Medisinsk avdeling. Informasjon om tillitsvalgte formidles til LIS ved tiltredelse. Tillitsvalgte for legene samhandler med medlemmer av sin fagforening etter de normer som gjelder for arbeidslivet.

Kontakt

Seksjonsoverlege ved Endokrinologisk seksjon, Medisinsk avdeling formidler informasjon om spesialistutdanningen i endokrinologi.